

Loven, som den efter Fleertallets Forslag vil blive.

Naar den ærede Forslagsstiller har sagt, at han holdt paa sit Forslag af Hensyn til Huusmændene og Parcellisterne, saa stiller jeg mit Forslag op imod hans og siger, at det er foreslaaet i Huusmændenes og Parcellisternes Interesse; thi jeg troer, at disse Classer ere bedre tjente med at faae Valgret til Halvdeelen af Sogneforstanderskabernes Medlemmer og faae Valgbarhed til samtlige Pladser i Sogneforstanderskaberne og Amtsrådene, end slet ikke faae Noget.

Naar den ærede sidste Taler har yttret, at Grunden til, at han ikke kunde gaae ind paa Fleertallets Forslag, var den, at der vilde blive Misfornoielse dermed rundt omkring i Communerne, saa vil jeg ikke sige, at han deri har Uret, men Spørgsmaalet er her: vil denne Misfornoielse blive større, end den Misfornoielse vil blive, naar man rundt omkring i Landet seer, at man kan opnaae Noget i denne Session, men ikke vil det; naar man rundt i Landet erfarer, at en saadan Lov kunde komme ud, men at Rigsdagen ikke vilde lade den udgaae, vil saa ikke Misfornoielsen dermed blive større end den Uvillie, som den ærede Rigsdagsmand fremhævede. Ved Loven, saaledes som den foreslaaes af Fleertallet, opnaaes der efter min Formening tvende Goder, nemlig at Huusmænd og Parcellister faae Valgret til Halvdeelen af Sogneforstanderskabernes Pladser, og faae Valgbarhed til samtlige Pladser i Sogneforstanderskaberne og Amtsrådet, samt at de fødte, faste Medlemmer af de nærværende Sogneforstanderskaber gaae bort, og dette er efter min Formening en stor Binding for Folkeudviklingen i det Hele; thi paa mange Steder — langt fra ikke paa alle — har dette Element været til Hinder for en folkelig Udvikling; og Dygtigheden hos Bondestanden vilde paa mange Steder være bleven større, naar de faste Medlemmer ikke havde havt Sæde i Forstanderskaberne. Det er altsaa et Fremstridt, at disse Mænd ikke ville faae Plads i Communens Raad, naar de ikke vælges dertil ved deres Medborgeres Tillid. Jeg vil iøvrigt indrømme, hvad jeg allerede antydningssviis har udtalt, at der efter min Formening ikke vilde

være den mindste Fare ved at vedtage den ærede Forslagsstillers Forslag, jeg anseer det i og for sig for det Rigtigste, men, som allerede bemærket, kommer det efter min Mening ikke her paa an, under de nuværende Omstændigheder, og da jeg ønsker at blive fri for at opstille den Betragtning, jeg her har gjort gjældende, igjen ved Forhandlingen af de følgende Paragrapher, maa jeg eengang for Alle lægge Bægt paa, at, hvad der her maa blive det Bestemmende ved samtlige Afstemninger, det er, at man ønsker, at Loven skal komme ud, eller om man vil vente.

S. M. Peterfen: Ja, jeg maa tilstaae, at jeg ogsaa hører til dem, som meest blive tiltalte af Udkastets § 3, som den foreligger, hvorimod jeg af de allerede anførte Grunde dog finder mig foranlediget til at stemme for det af Fleertallet gjorte Forslag. Jeg har gjort mig Umage for at undersøge, hvorledes Forholdet vilde stille sig omkring i Landet, navnlig ved denne Spaltning af $\frac{1}{3}$ overfor de $\frac{2}{3}$. I 1850 var Husenes Antal i Danmark omtrent dobbelt saa stort som Gaardenes, Forholdet var altsaa dengang som 1 til 2; nu er det Enhver bekendt, at der aarlig opføres et temmelig betydeligt Antal Huse trindt om i Landet, navnlig paa Grund af, at Fæstevæsenet dog successive lidt efter lidt gaar over til Selveiendom, og at Udflykningsforretningen i saa Henseende har havt en betydelig Fremgang, og jeg skulde derfor næsten formode, uagtet jeg ikke kan sige det med Bestemthed, at det omtalte Forhold nu snart vil være som 1 til 3. Dertil kommer, at der er et betydeligt Antal foruden Huusmændene, saasom Indsiddere, som ogsaa vilde blive valgbara og valgherettigede til den mindre Halvdeel. Der kan ogsaa findes Sogne i Landet, hvor denne $\frac{1}{3}$ vil tage Huusmændene med. Forholdene ville jo forøvrigt stille sig hoist forskjellig i de forskjellige Dele af Landet. Jeg har ingenlunde sagt dette for at bevise, at Fleertallets Forslag er det, jeg ynder meest, men det er for mig et saa stort Fremstridt, at det skulde gjøre mig ondt, hvis Loven ikke i denne Session skulde komme ud, naar vi skyde den ud i en uvis Fremtid, og jeg vil sige det Samme, som den ærede Ordfører, at,